

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta – Katedra psychologie
Celetná 20, Praha 1

Posudek oponentky na diplomovou práci

Název práce: Postoje obyvatel ČR k lidem s dominantním sexuálním zájmem o děti

Autorka: Bc. Eliška Sedláčková

Oponentka práce: Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.

Předložená práce představuje současné poznání v oblasti postojů, stigmatizace a diskriminace pedofilních jedinců. Její přínosnost spatřuji zejména v rozsáhlé literární rešerši představující vzájemné vztahy mezi postoji, stigmatizací a chováním.

Cílem práce bylo dle autorky „prozkoumat postoje dospělé populace České republiky k osobám s dominantním sexuálním zájmem o děti“. Vzhledem ke zvolené metodice (on-line dotazník, který vyplnilo 305 jedinců) se jedná o poměrně ambiciózně definovaný cíl.

Formální úroveň:

Práce je tradičně členěna na teoretickou a empirickou část. Formální úroveň práce je poměrně nízká, v práci se objevují překlepy a gramatické chyby, nejednotné formátování a reference jsou na několika místech uvedeny v nesprávném formátu. Autorka ovšem v majoritní části teoretické práce vychází z dostatečného množství převážně primární recentní literatury. Teoretická i empirická část jsou bohužel značně nepřehledné, ať už se jedná o témata opakující se napříč různými kapitolami, nevysvětlené použité zkratky a akronymy či nejasné odkazy (např. str. 45: „V této části diplomové práce jsme použili pro označení lidí se sexuálním zájmem o děti zkratku MAP (minor-attracted person) za účelem zjednodušení a zpřehlednění prezentace hypotéz a výsledků v kapitole X.“). Dále kapitola (např. 4.2.) nesmí sestávat z pouhé jedné věty. V neposlední řadě se v textu často opakují stejné závěry od různých autorů, které jsou ovšem představeny na různých místech práce. V některých pasážích tak diplomová práce připomíná spíše podklady pro samotné psaní práce.

Teoretická část:

Teoretická práce sestává ze dvou hlavních kapitol a řady podkapitol, jejichž členění není logické. Např. Kapitola 1.3. Postoje je následována kapitolou 2. Stigma, která zahrnuje kapitolu 2.2. Postoje laické veřejnosti k lidem se sexuálním zájmem o děti, v rámci níž je opět obecně definována stigmatizace a její komponenty. Práci by nesporně prospělo důkladnější rozmyšlení struktury. Např. skutečnost, že pedofilie nerovná se sexuální zneužívání dětí je uvedena a rozpracována v několika různých kapitolách, místo aby byla daná problematika uceleně přestavena na jednom místě. Podkapitola 1.3. Postoje vychází převážně z české sekundární literatury a bohužel nepřestavuje současný stav poznání. Kapitola v rozsahu necelých dvou stran a formě výpisků z učebnic je pro práci zbytná. Následující kapitola Stigmatizace je naopak velmi zdařilá zaměřená právě na problematiku pedofilie. Poměrně rozsáhlá teoretická část práce pojednává mnoho zajímavých poznatků a studií o vztahu mezi postoji a stigmatizací, a to v kontextu laické veřejnosti, médií a odborníků. Navzdory nedostatečné strukturovanosti text velmi dobře představuje současný stav poznání ve zkoumané oblasti.

Empirická část:

Ačkoliv si autorka zvolila velice zajímavé téma, hned v úvodu empirické části představuje místo cílů, výzkumných otázek a hypotéz řadu výzkumů a jejich zjištění, což značně komplikuje orientaci v textu. Současně jsou uvedeny konkrétní výsledky zahraničních studií pracujících se Stigma Inventory, který ovšem nebyl dosud představen. Část hypotéz je nejednoznačně postulována (např. „H1: Existuje signifikantní rozdíl ve vnímané míře nebezpečnosti MAP mezi muži a ženami“ – Očekává autorka vyšší vnímanou nebezpečnost muži či ženami?). Oceňuji, že autorka provedla power analýzu za účelem zjištění minimální velikosti výzkumného souboru, nicméně žádné další informace o analýze bohužel neuvádí. Dále informace uvedeny v tabulce, nemají být uvedeny v textu (či naopak; např. pohlaví respondentů). Všechny otázky měly nastavenou vynucenou odpověď. Vzhledem k tématu bych se ráda zeptala, zda autorka v tomto nastavení vidí nějaká potenciální rizika vedoucí ke zkreslení výsledků či etickým úskalí samotného výzkumu. Na str. 55 je uvedeno, že „Dotazník byl distribuován anonymně a primárně na neznámé populaci s cílem nasbírat co možná nejvíce reprezentativní vzorek populace.“ Opravdu se autorka domnívá, že lze distribucí na sociálních sítích v profesních skupinách dosáhnout reprezentativního vzorku? Deskriptivní statistika prezentovaná v tabulkách 8–11 by pro vyšší přehlednost mohla být prezentována v jedné souhrnné tabulce. Stejně tak prezentaci dalších výsledků by bylo možné zpracovat o poznání přehledněji (např. neduplikovat informace v textu a tabulkách, hodnoty v korelačních tabulkách atd.).

Ačkoliv autorka v teoretickém úvodu otevřela celou řadu otázek a představila mnoho zajímavých výzkumů, v diskusi na tuto část již nenavázala a spokojila se se stručným shrnutím výsledků. Vzhledem k vzhledu do problematiky, který autorka při psaní práce evidentně získala, mě tato takřka chybějící část velmi mrzela. Ráda bych proto autorku vyzvala, aby při obhajobě interpretovala svá nejvýznamnější zjištění (zejména souvislosti pohlaví a vzdělání s postoji k pedofilii) a zasadila je do širšího kontextu problematiky postojů a stigmatizace.

Další otázky:

- Jak se zjišťuje prevalence pedofilie v populaci? Poskytují self-reports dostatečně důvěryhodné/přesné informace?
- Str. 26: „Silverman a Wilson (2002) připisují původ morální paniky vůči pedofilům mediálním zprávám, přičemž morální panika popisuje rozšířené, iracionální pobouření zaměřující se na skupinu vnímanou jako potenciální hrozbu (Cohen, 2011).“ Existují nějaké doklady o tom, jaké byly postoje veřejnosti k pedofilům před médii? Dalo by se očekávat, že tzv. morální panika má i jiný původ než pouze média. Napadá Vás nějaký?
- Existují data o tom, jak primární prevence a snižování stigmatizace ovlivňují výskyt sexuálního zneužívání dětí? Zajímalo by mě, zda takové intervence mohou ovlivnit i chování jedinců, kteří se jako pedofilové neoznačují, ale děti sexuálně zneužívají.

Celkově práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Navrhuji hodnocení **velmi dobře až dobře** v závislosti na obhajobě.

Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.

V Praze 23. 1. 2024